

NIEUWE CODE BUYSSE PLEIT VOOR ETHISCH BESTUUR

Wat deden de bestuurders? Velen hebben zich deze vraag gesteld naar aanleiding van het zware stormweer waarin vele vennootschappen door de crisis terechtkwamen. De vraag is terecht. Men kan niet buiten de vaststelling dat een aantal raden van bestuur onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend en gebrekkig heeft gefunctioneerd. De crisis roept dan ook op tot een gewetensonderzoek op het vlak van governance.

Hoewel zij zich richt tot niet-beursgenoteerde vennootschappen wil de zopas bekendgemaakte nieuwe Code Buysse (of de Code Buysse II zoals ze officieel heet) een bijdrage leveren tot dit debat. De Code Buysse II pleit op vijf vlakken voor een ethisch reveil op het vlak van governance.

Eerst en vooral bevat de Code Buysse II een nieuw hoofdstuk over maatschappelijk verantwoord ondernemen. Uitgangspunt van dit hoofdstuk is dat een onderneming oog moet hebben voor de maatschappij waarin zij actief is. Dit is een continu proces waarbij de onderneming moet openstaan voor en inspelen op maatschappelijke tendensen in het verlengde van haar kernactiviteiten. De Code pleit voor een actief stakeholder management, waarbij met de noden, belangen en verwachtingen van alle stakeholders wordt rekening gehouden.

Op de tweede plaats besteedt de Code Buysse II ruime aandacht aan de plichten van de bestuurders, van wie op elk ogenblik een ethische instelling wordt verwacht. De Code stelt dat de kandidaat-bestuurders moeten nagaan of zij over voldoende competentie en tijd beschikken vooraleer zij een bestuursmandaat aanvaarden. Een bestuurder moet ook actief deelnemen aan de vergaderingen van de raad van bestuur, hetgeen impliceert dat hij zich goed voorbereidt en actief participeert in de beraadslaging en de besluitvorming. Op die manier pleit de Code voor bekwame, actieve en geïnformeerde bestuurders, die tijdens de crisis misschien te veel ontbraken. Over eventuele belangenconflicten moet volledige transparantie worden gegeven.

In derde instantie is het innovatief dat de Code Buysse II als een der eersten in Europa richtlijnen bevat over de plichten van de aandeelhouders. De kernidee is dat aandeelhouders moeten duidelijk zijn omtrent hun langetermijnbedoelingen. Hiermee wil de Code afrekenen met het korte termijn ingesteldheid van de gieren, die boven een aantal vennootschappen hebben gewaard.

In het debat rond de crisis hebben veel bedrijfsleiders gesteld dat hij zich veilig voelden omdat hun aandeelhouders gingen voor de lange termijn. De Code nodigt de aandeelhouders uit hieromtrent stelling te nemen, hetgeen totnogtoe geen enkele Code bij ons weten heeft gedaan.

Op de vierde plaats bevat de Code duidelijke aanbevelingen met betrekking tot het brandend actuele vraagstuk van de vergoedingen van het senior management. Bonussen moeten een vergoeding uitmaken voor reële prestaties die een toegevoegde waarde hebben voor het stimuleren van duurzame en winstgevende groei van de onderneming. De woorden toegevoegde waarde en duurzaamheid zijn hier uiteraard van doorslaggevend belang. Er dient in ieder geval vermeden te worden dat het vergoedingssysteem onnodige of te grote risico's met zich meebrengt.

Tenslotte bevat de Code Buysse II een nieuw hoofdstuk over de controle en het risicobeheer. de raad van bestuur dient erover te waken dat controleorganen en – procedures inzake het risicobeheer worden ingesteld. Deze organen dienen geregeld rapport uit te brengen aan de raad van bestuur. Volgens de Code is het van groot belang dat de voornaamste risico's waaraan de onderneming blootgesteld is, behoorlijk worden geïdentificeerd., beheerd en ter kennis gebracht van de raad van bestuur.

Met deze vijf aanbevelingen wil de Code Buysse II mede de richting aangeven waarin governance van niet-beursgenoteerde vennootschappen zou moeten evolueren. Het spreekt vanzelf dat deze aanbevelingen ook voor beursgenoteerde ondernemingen erg belangrijk en nuttig kunnen zijn. Op deze manier kan het voornaamste doel worden gerealiseerd, waartoe governance en governancecodes dienen, namelijk waardecreatie op lange termijn.

Jozef LIEVENS

De auteur is advocaat-vennoot bij Eubelius en doceert governance aan de Hogeschool Universiteit Brussel. Hij is een actief lid van de Commissie Buysse.